

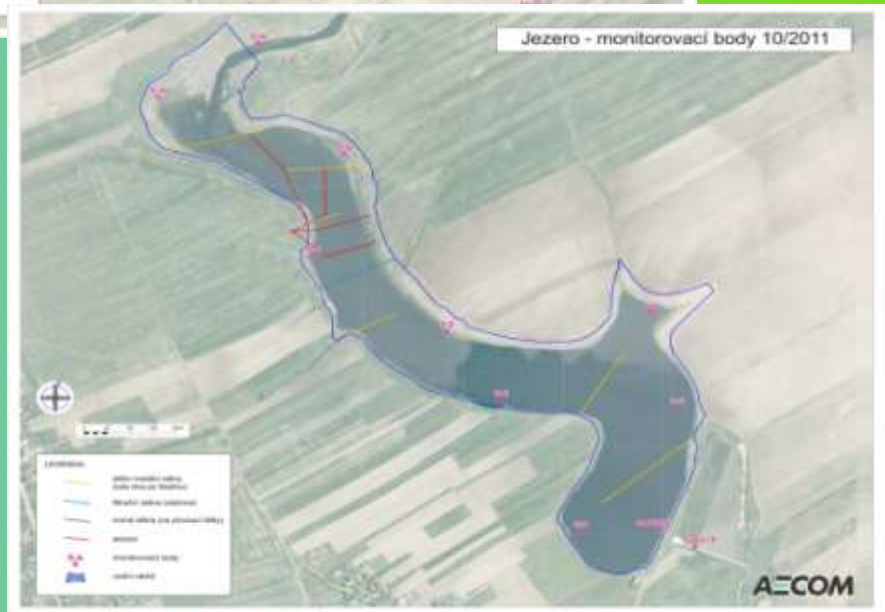
VYUŽITÍ SAPROBNÍHO INDEXU PRO HODNOCENÍ KVALITY SANACE ROPNÝCH LAGUN

AECOM CZ, s.r.o. , Dr. Ing. Monika Stavělová
VŠCHT , doc. RNDr. Jana Říhová Ambrožová, Ph.D.

ÚVOD

- projekt sanace ropných lagun pro zahraničního zákazníka dle zadaných požadavků

- v zadávací dokumentaci bylo požadováno, kromě jiných metod i sledování saprobity

SLEDOVÁNÍ SAPROBITY

- Čtyři vzorkovací kampaně

JARO 2010 (fáze 0)

PODZIM 2010

JARO 2011

PODZIM 2011

Vzorky stěrů obsahovaly významný podíl biosestonu, zjm. vlákna sinic a zelených řas, bentické druhy rozsviek. Proto byla kvantifikace provedena dle stupnice hojnosti (abundance), která je pro případ klasického nárostu vhodnější a zcela odpovídá požadavkům v návaznosti na EU standardy

- 30 monitorovacích bodů (voda + stěr)

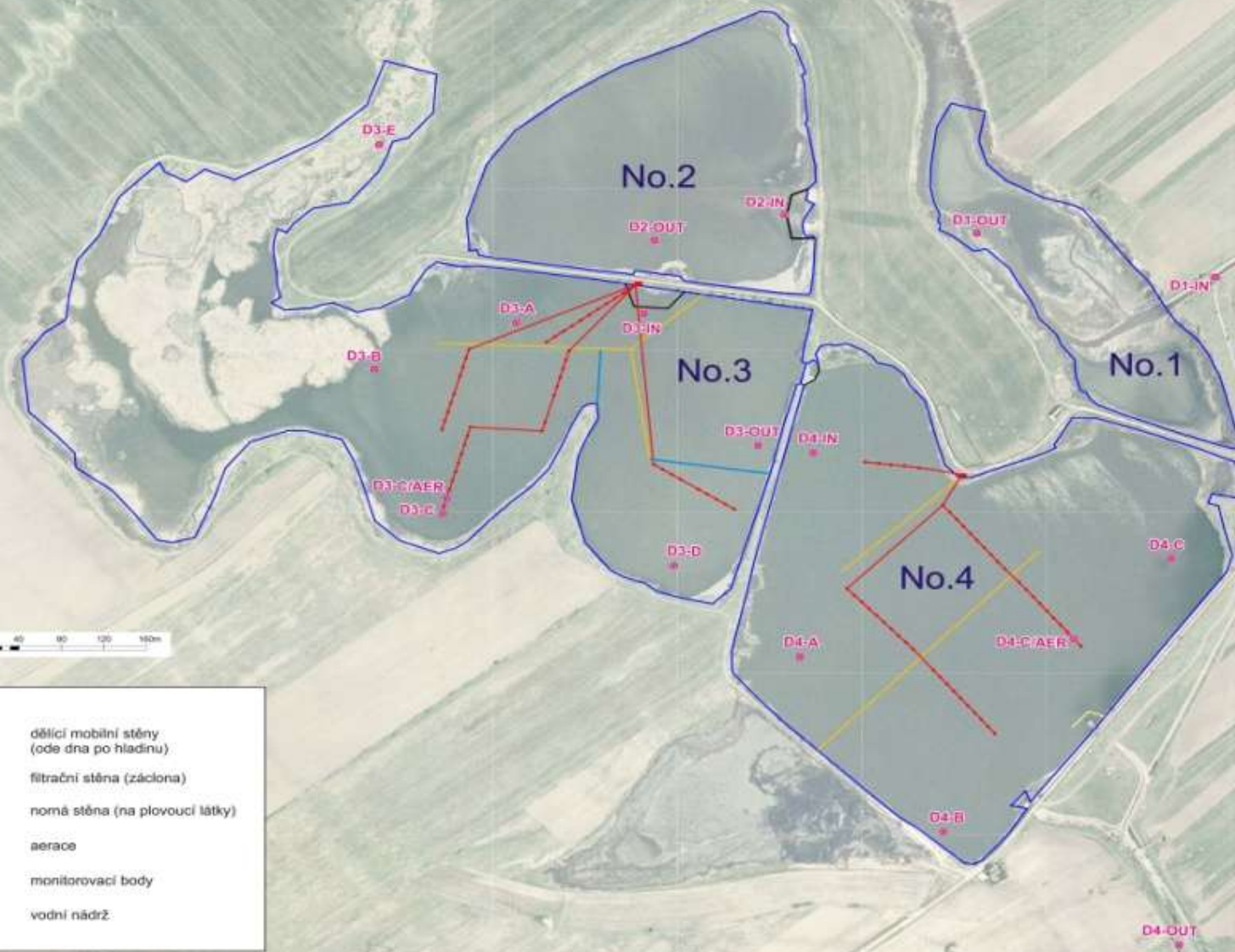
- Mikroskopická analýza + stanovení indexů saprobity všech vzorků (v souladu s Rámcovou směrnicí 2000/60/ES)

- Stanoven průměrný saprobní index monitorovacího bodu a průměrný saprobní index za celou nádrž

Ropné laguny No.1, No.2, No.3 a No.4 - monitorovací body 10/2011

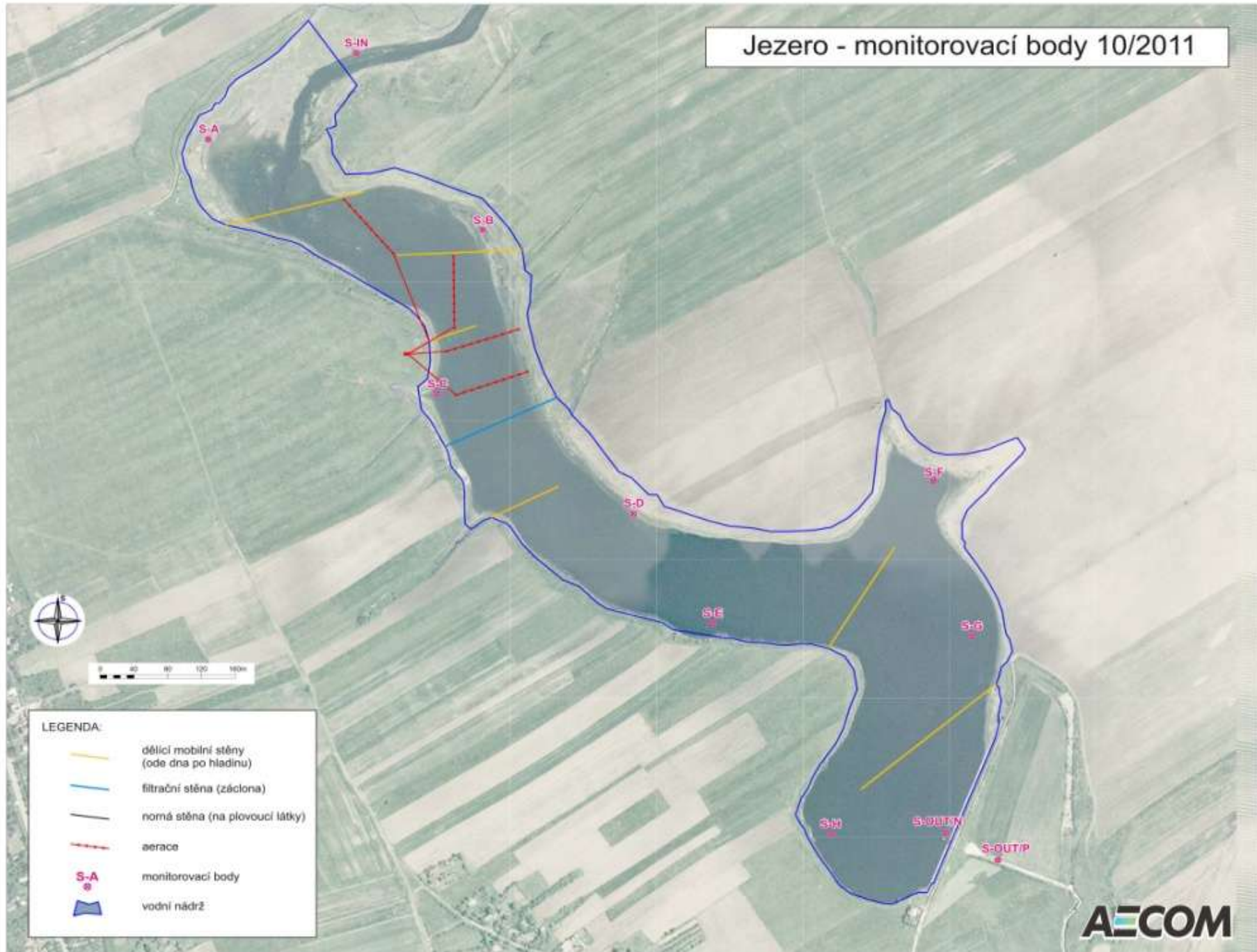
AECOM

LEGENDA:

- dělicí mobilní stěny (ode dna po hladinu)
- filtrační stěna (záclona)
- normální stěna (na plovoucí látky)
- aerace
- D1-A monitorovací body
- vodní nádrž

Jezero - monitorovací body 10/2011

LEGENDA:

- dělicí mobilní stěny (ode dna po hladinu)
- filtrační stěna (záclona)
- normální stěna (na plovoucí látky)
- aeration
- monitorovací body
- vodní nádrž

CHEMICKÁ ANALÝZA VODY

Změny kvalita vody hodnocené lokality

	Jednotka	III.10	IX.10	III.11	X.11
pH		7,05-10,36	8 - 9	7,98-9,70	8,43-9,53
CHSK(Cr)	mg/l	30 -76	32 - 41	33,6-105,6	34,45-57,50
<i>CHSK(Cr) - ALS</i>	mg/l			31-54	
BSK5	mg/l	12-30	5,3 - 7,3	12,2-43,6	13,1-22,8
Produse petrolire	mg/l	10 - 13,3	<10	12,33-<10	0,29-1,38
<i>RU C10-C40 - ALS</i>	mg/l			<5	0,07-0,37
Benzen	µg/l	nd - 10,94	<0,05	<0,2-0,22	<0,2
<i>Benzen - ALS</i>	µg/l			<0,02	<0,05
PAU	µg/l	stopy	stopy	st.-0,5	st.-0,95

TAXONOMICKÁ ANALÝZA

Celkem bylo identifikováno 151 druhů ze 13 taxonomických skupin:

sinice (12 dr.)
skrytěnky (2 dr.)
obrněnky (1 dr.)
různobrvky (1 dr.)
zlativky (1 dr.)
rozsivky (33 dr.)
zelené řasy (52 dr.)

krásnoočka (24 dr.)
bakterie (4 dr.)
mikromycety (1 dr.)
prvoci (12 dr.)
mnohobuněční (7 dr.)
makrofyta (1 dr.)

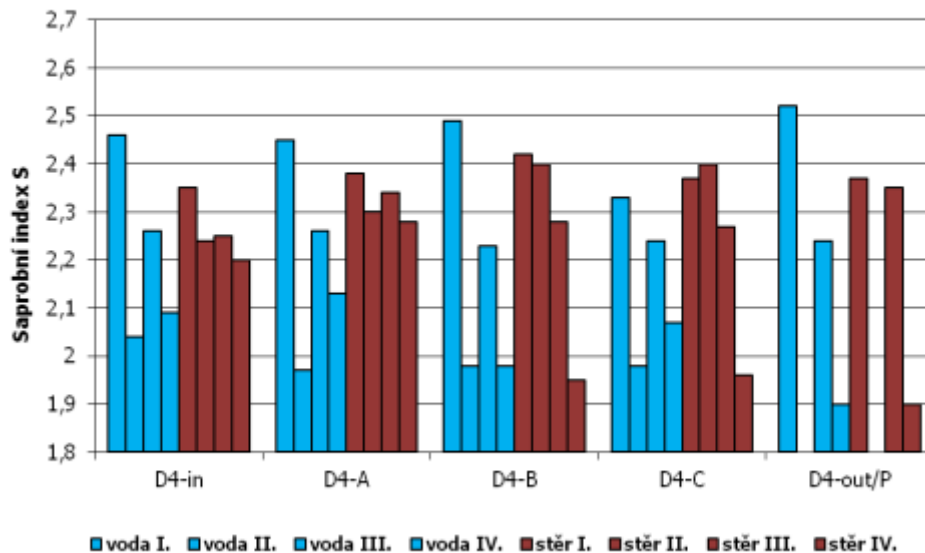

VÝVOJ SAPROBNÍCH INDEXŮ PRO NÁDRŽ No.4

- hodnoty saprobních indexů větší vždy na počátku vegetační sezóny (etapy I. a III.) než na jejím konci (etapy II. a IV)
- směrem od přítoku (D4-in) k odtoku (D4-out) se zlepšuje kvalita vody
- realizované sanační práce, měly pozitivní efekt a došlo ke zlepšení kvality posuzovaného ekosystému

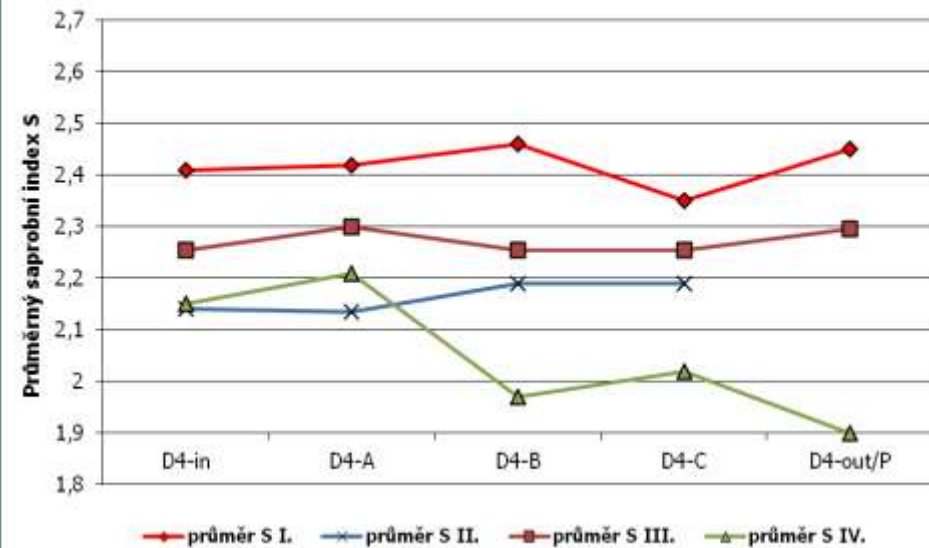
No.4 - porovnání etap I. až IV

Saprobní indexy vody a stěrů na jednotlivých monitorovacích bodech

No.4 - porovnání etap I. až IV

Průměrné saprobní indexy na jednotlivých monitorovacích bodech

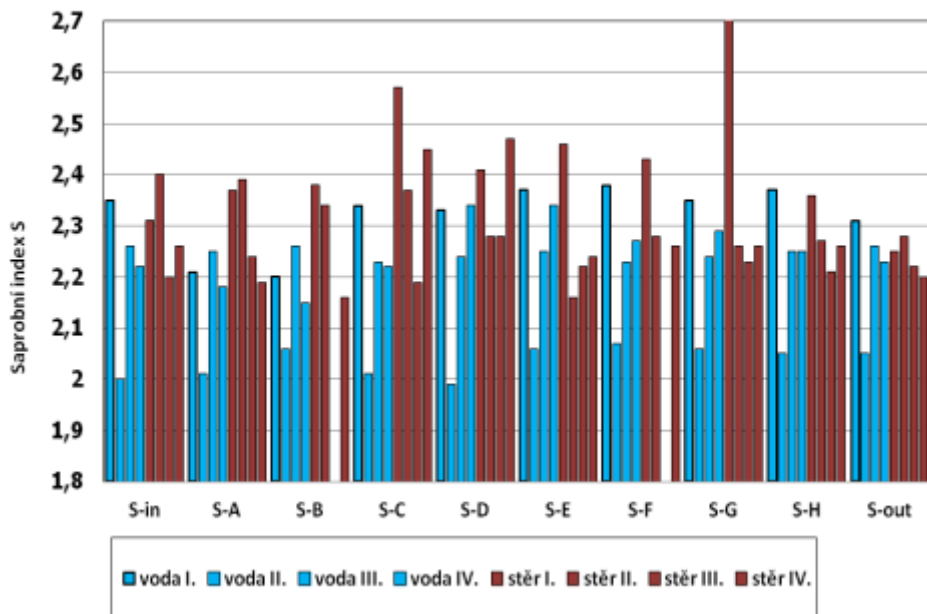

VÝVOJ SAPROBNÍCH INDEXŮ PRO JEZERO

- Vývoj vykazuje pozitivní trend a zřejmé zlepšení v porovnání s etapou I.
- V etapě IV nalezeny oproti očekávání horší hodnoty saprobních indexů, ???! u všech nádrží nad jezerem došlo ke zlepšení ???! Nesmysl ???!
- Hydrobiolog trval dál na svém, dokonce identifikoval RU zápach

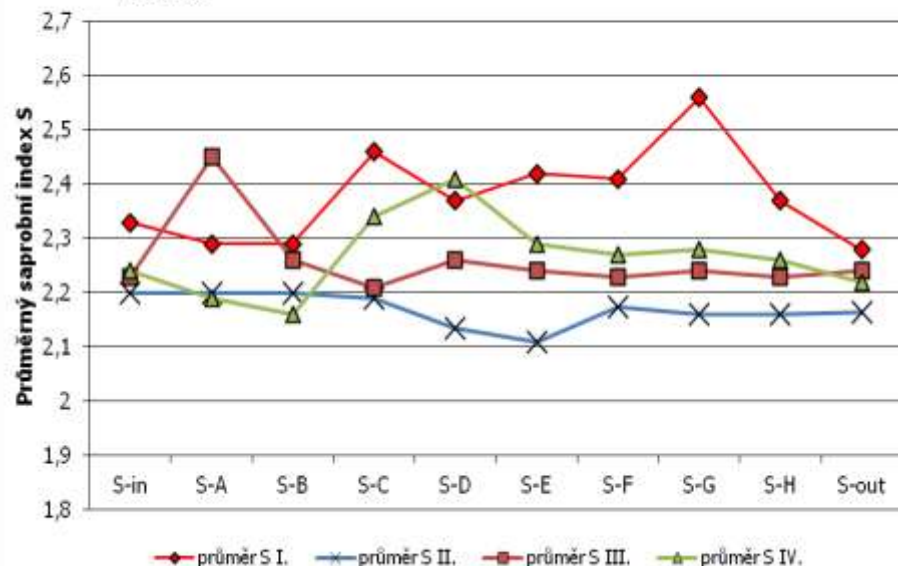
Jezero - porovnání etap I. až IV

Saprobní indexy vody a stěrů na jednotlivých monitorovacích bodech

Jezero - porovnání etap I. až IV

Průměrné saprobní indexy na jednotlivých monitorovacích bodech

DŮVOD? UTAJENÁ HAVÁRIE....5.5.2011

LNAPL + havarijní
kanál, 5.5.2011

Jezero, bod S-D,
10.5.2011

Kolik OV přesně uniklo, není známo. Ráno byla v kanálu tlustá vrstva oleje (1-2 cm). Vzhledem k tomu, že nádrž No.1 nestačila množství vody pobrat, pustila rafinerie vodu přímo do jezera

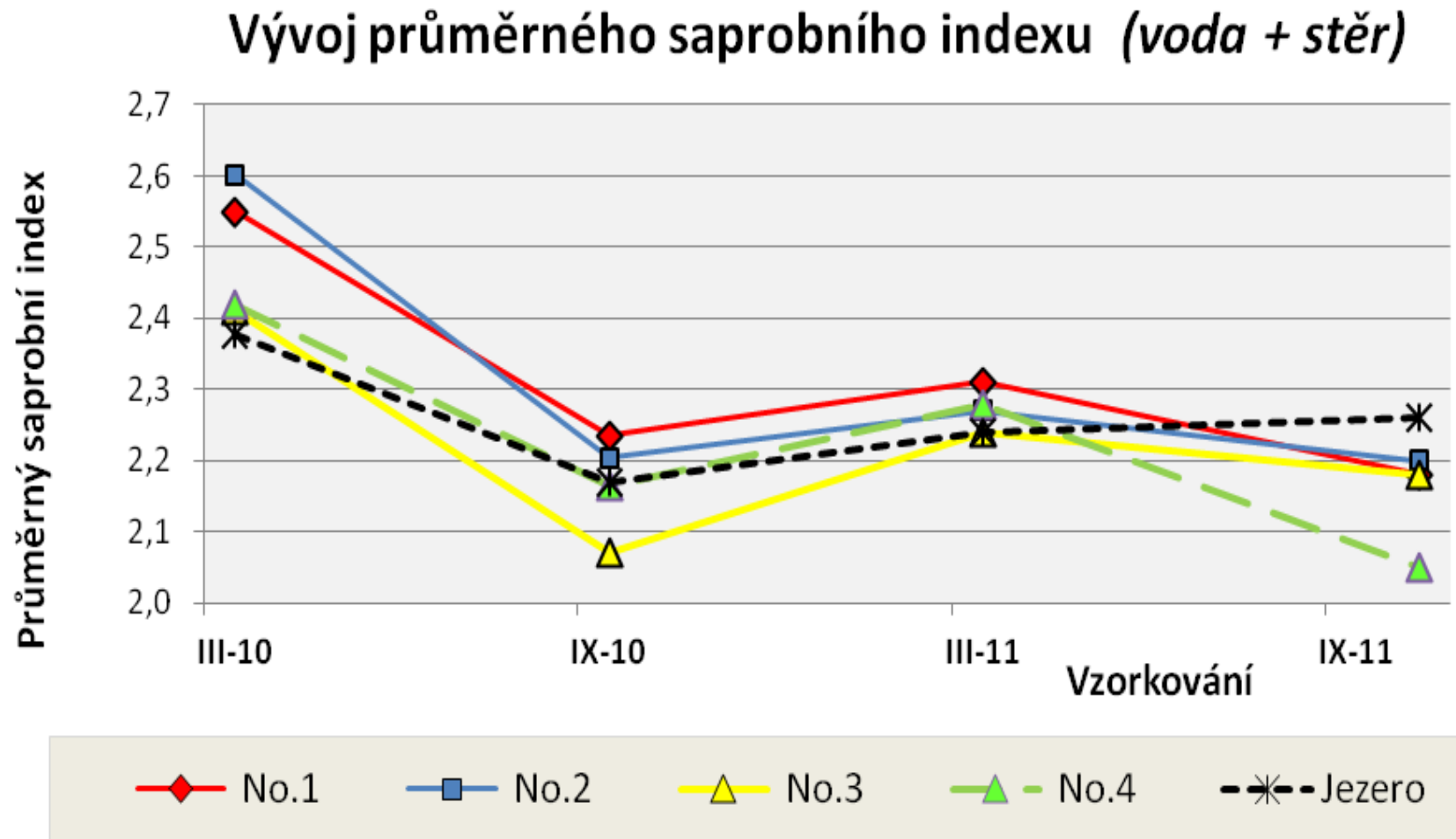

SOUHRN - Průměrný saprobní index I.-IV. etapa

<i>Vzorkování</i>	<i>11.III.10</i>	<i>29.IX.10</i>	<i>30.III.11</i>	<i>4.X.11</i>
No.1	2,55	2,24	2,31	2,18
No.2	2,60	2,20	2,27	2,20
No.3	2,41	2,07	2,24	2,18
No.4	2,42	2,16	2,28	2,05
Jezero	2,38	2,17	2,24	2,26

PRŮMĚRNÉ SAPROBNÍ INDEXY CELÉHO SYSTÉMU

ZÁVĚR

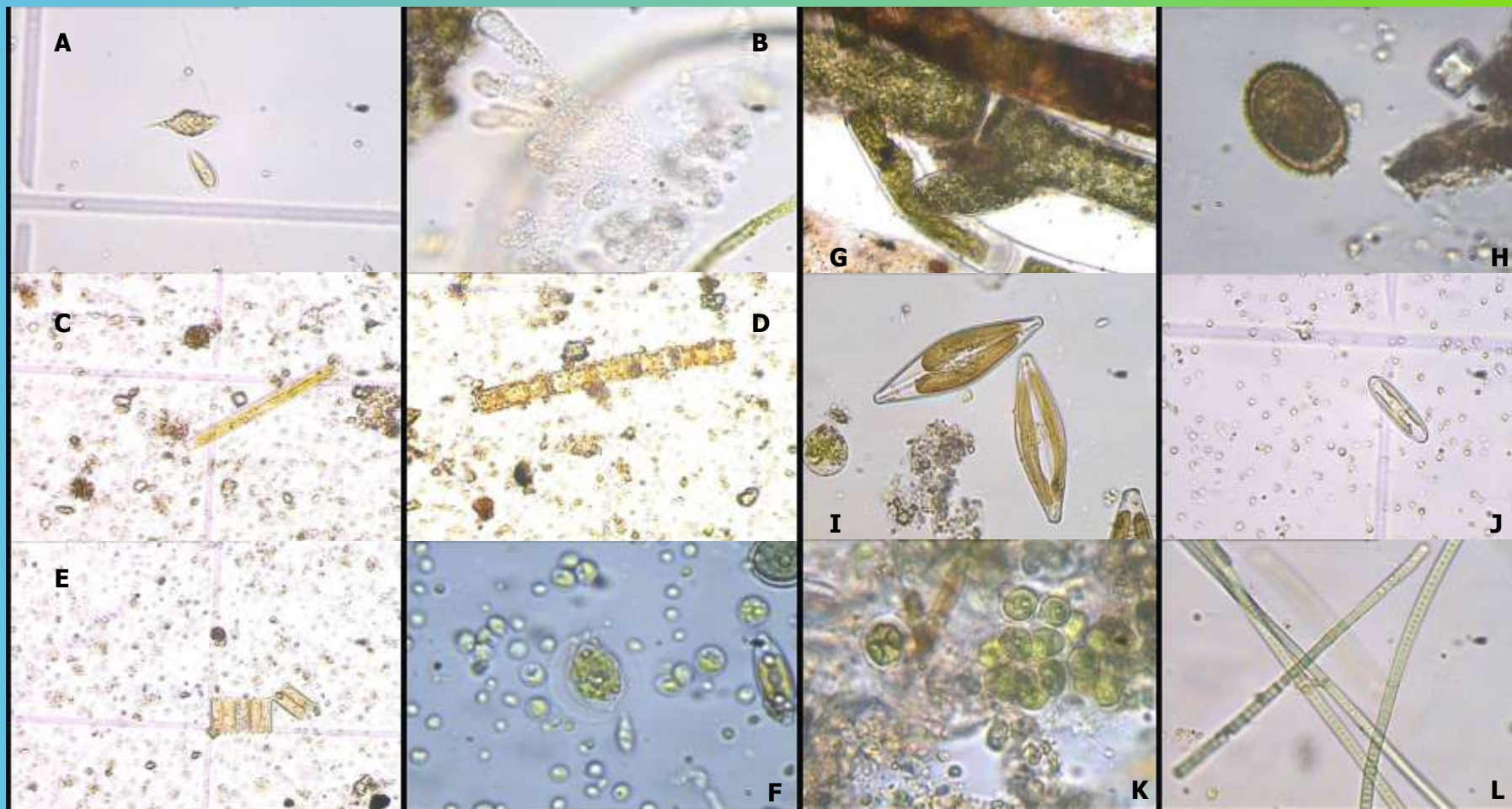
❖ v důsledku remediačních prací došlo k trvalé změně saprobity z alfa-mezosaprobniho stupně do horší, a místy až lepší beta-mezosaprobity, a tím i k významnému zlepšení kvality vodního ekosystému

❖ využití systému saprobity se ukázalo jako velmi citlivá metoda, umožnila odhalit i „nepřiznaný“ jednodenní havarijní únik odpadních vod z rafinérie i po 5 měsících

ZÁVĚR

❖ využití indexů saprobity lze doporučit jako vhodnou kontrolní metodu pro hodnocení kvality remediačních prací pro remediační firmy i pro kontrolní orgány. Index saprobity má měřitelnou hodnotu, jedná se o legislativně standardizovanou metodu a teoretický princip je srozumitelný i pro laiky, které se účastní správních řízení.

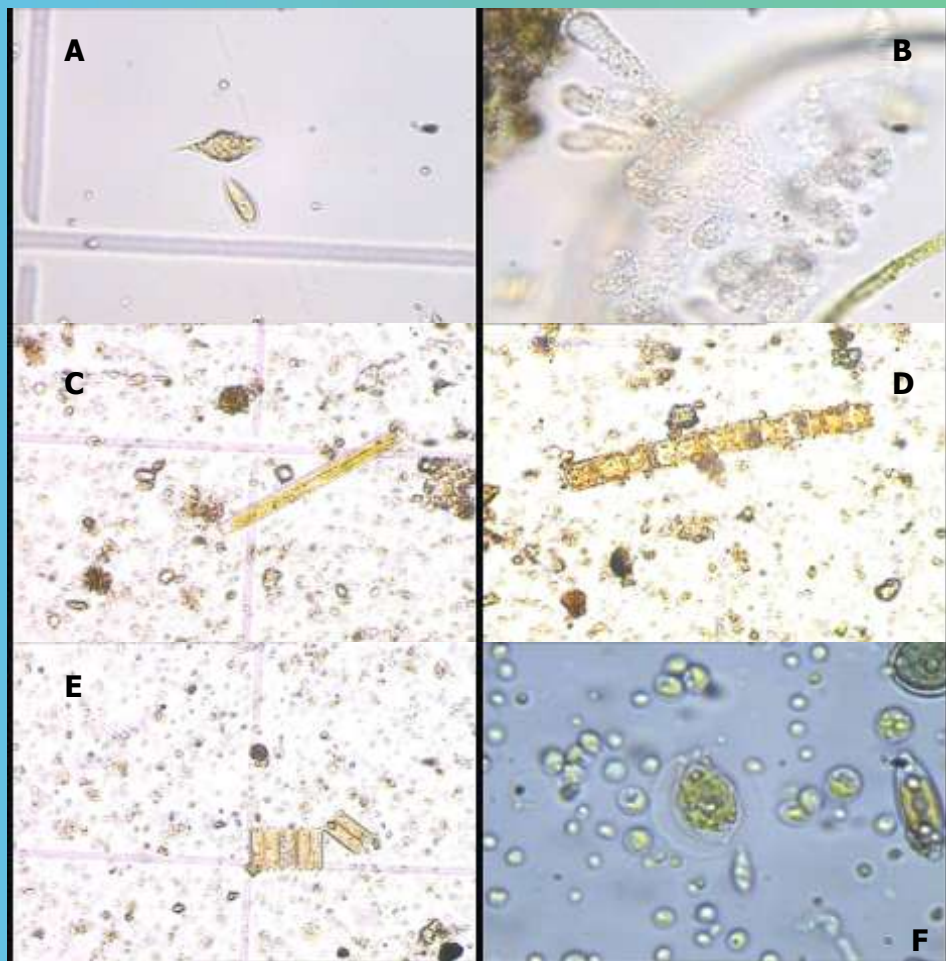
DĚKUJI ZA POZORNOST

AUTOR FOTOGRAFIÍ: doc. RNDr. Jana Říhová Ambrožová, Ph.D.

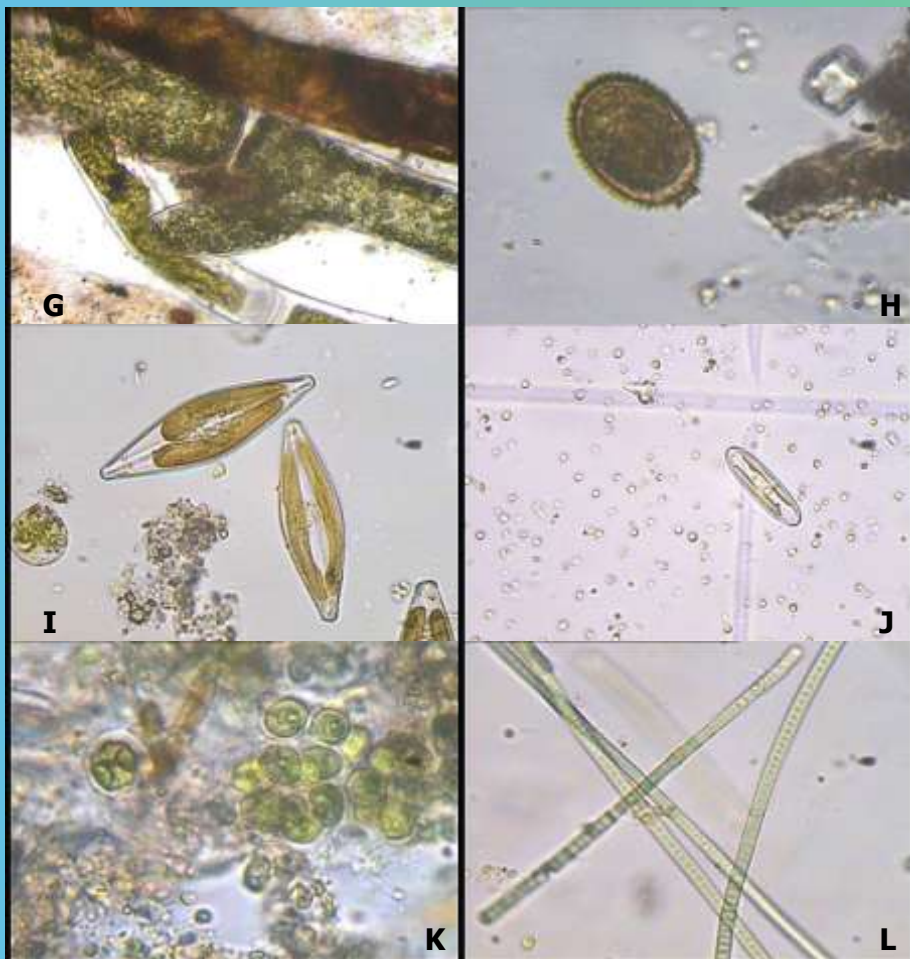
DĚKUJI ZA POZORNOST

A – zástupce krásnooček *Phacus pyrum* (indikátor β -mezosaprobity),
B – zástupce bakterií *Zoogloea* (indikátor polysaprobity),
C – zástupce rozsivek *Synedra ulna* (indikátor β -mezosaprobity),
D – zástupce rozsivek *Melosira varians* (indikátor β -mezosaprobity),
E – zástupce rozsivek *Diatoma vulgare* (indikátor β -mezosaprobity),
F – zástupce chlorokokálních řas *Pteromonas aculeata* (indikátor β -mezosaprobity).

AUTOR FOTOGRAFIÍ: doc. RNDr. Jana Říhová Ambrožová, Ph.D.

DĚKUJI ZA POZORNOST

*G – zástupce vláknitých řas
Cladophora glomerata (indikátor β -
mezosaprobity),
H – zástupce krásnooček
Trachelomonas hispida (indikátor β -
mezosaprobity),
I – zástupce rozsivek Navicula
cuspidata (indikátor β -mezosaprobity),
J – zástupce rozsivek Navicula pupula
(indikátor β -mezosaprobity),
K – zástupce chlorokokálních řas
Tetrastroma gelatinosa (indikátor β -
mezosaprobity),
L - zástupce sinic Phormidium breve
cuspidata (indikátor α -mezosaprobity)*

AUTOR FOTOGRAFIÍ: doc. RNDr. Jana Říhová Ambrožová, Ph.D.